

Tietohallinto rakenteellisen kehittämisen tukena

Korkeakoulujen toiminnan laadun ja vaikuttavuuden kehittäminen edellyttää laajaa yhtenäistä tietopohjaa ja työkaluja sen käsittelemiseksi. Korkeakoulujen ohjauksen ja niiden sisäisen johtamisen tueksi ja vaikuttavuuden seuraamiseksi tarvitaan yhteismitallista raportointia ja trenditietoa korkeakoulujen toiminnasta. Hallitusohjelman, Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman sekä Korkeakoulujen rakenteellisen kehittämisen toimenpideohjelman korkeakouluja koskevien tavoitteiden toteutuminen edellyttää opetusministeriöltä sekä korkeakoulujen johdolta ja tietohallinnolta entistä vahvempaa yhteistyötä.

Korkeakouluissa on tehty yhdessä ja erikseen paljon erinomaista työtä. Siitä huolimatta on edelleen olemassa lukuisia erilaisia tietojärjestelmiä hoitamassa samoja tai samankaltaisia perusprosesseja. Samaan aikaan korkeakouluissa on käynnistymässä useita uusia, samankaltaisia hankkeita. Tilanne ei ole resurssien tarkoituksenmukaisen käytön kannalta kestävä.

Yliopistot

Ylitarkastaja Marja Kylämä opetusministeriöstä, johtaja Klaus Lindberg Tieteen tietotekniikan keskus CSC:stä ja yliopistojen IT-pääsihteeri Ahti Planman tuottivat Tietohallinto korkeakoulujen rakenteellisessa kehittämisessä -muistion, johon on koottu näkemys siitä, miten yliopistojen tietohallinto voi palvella uudistuvaa yliopistolaitosta. Muistio on pitkälti yhteenveto niistä Sähköisen asioinnin edistäminen korkeakouluissa -työryhmässä ja monissa eri keskusteluissa esiin nousseista ideoista ja ehdotuksista siitä, miten tietohallinto voi olla osa yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kehittämistä.

Perjantaina 1.2.2008 opetusministeriö järjesti yliopistojen hallinnon eri osa-alueilla toimiville asiantuntijoille ja päättäjille tilaisuuden Uudenmuotoiset yliopistot ja tietohallinto. Tilaisuuteen osallistui n. 80 henkeä. Kaikista yliopistoista oli mukana vähintään yksi henkilö. Lisäksi paikalla oli CSC:n ja OPM:n edustajia. Keskustelusta koottiin muistio. Osallistujia pyydettiin toimittamaan asiantuntijakommenttinsa Tietohallinto korkeakoulujen rakenteellisessa kehittämisessä -muistioon 15.2. mennessä. Kommentteja saatiin 10 kappaletta.

Ammattikorkeakoulut

ProAMK-ohjausryhmä asetti työryhmän, johon kuuluivat tietohallintopäällikkö Pekka Koivukoski Oulun ammattikorkeakoulusta, ammattikorkeakoulujen IT-pääsihteeri Pekka Linna Tieteen tietotekniikan keskus CSC:stä ja tietojärjestelmäpäällikkö Timo Pitkäranta Vaasan ammattikorkeakoulusta, käymään läpi ProAMK-projektin työn pohjalta yhteisen opintohallinnon tietojärjestelmän kehittämistyön tilanteen ja tekemään ehdotuksia kehitystyön jatkoksi.

Selvitystyö valmistui ja se on käsitelty ProAMK-hankkeen ohjausryhmässä 19.2.2008 ja käsitellään vielä Arenen yleiskokouksessa 18.3.2008.

Jatkotoimenpiteet

Opetusministeriö käynnistää yhteisen hankkeen, jossa toteutetaan alla kuvatut hankekokonaisuudet. Kaikessa toiminnassa käsitellään koko korkeakoulusektoria niin, että toisen sektorin ollessa pidemmällä toimenpiteen toteuttamisessa sen ei tarvitse jäädä odottamaan toista sektoria, vaan etenemisen yhtymäkohdat määritellään niin aikaiseksi kuin mahdollista.

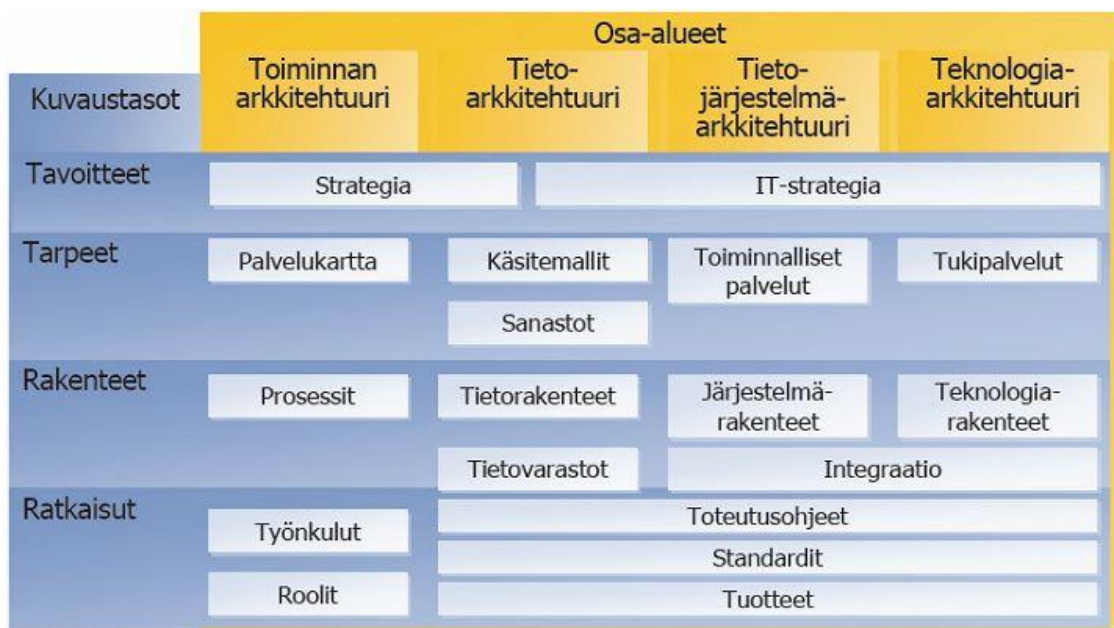
Korkeakoulujen tulee toimittaa jatkossakin opetusministeriölle korkeakoululaitoksen kehittämisessä ja korkeakoulujen ohjauksessa tarvittavat tiedot. Hankkeessa sovitaan näistä asioista tarkemmin.

Edellä mainittujen hankkeiden ja selvitystöiden lisäksi korkeakouluissa on lukuisia toimivia järjestelmiä, joita ei tässä ole lueteltu. Jo tehty työ ja toimivat ratkaisut ovat osa yhdessä rakennettavia kokonaisuuksia.

Opetusministeriön tukea voivat saada vain sellaiset tietohallintoon liittyvät hankkeet (esim. tietojärjestelmähankkeet), joiden tarkoituksena on palvella koko korkeakoulusektoria tai vähintäänkin ko. sektorin kaikkia korkeakouluja. Näiden hankkeiden kanssa kilpailevien hankkeiden rahoitukseen opetusministeriö ei osallistu suoraan tai välillisesti.

1. Kokonaisarkkitehtuurimallin tuottaminen

- käynnistetään yliopistoille ja ammattikorkeakouluille sovitun arkkitehtuurimallin kehittäminen ValtIT:n ja KuntaIT:n kuvaamien mallien pohjalta huomioiden korkeakoulujen erityisluonne (opetus, tutkimus, t&k-toiminta) sekä tulossa oleva yliopistojen oikeudellisen aseman muutos
- korkeakoulujen arkkitehtuurimallin yhteisestä osasta muodostetaan hallinnonalan korkeakouluja koskeva kokonaisarkkitehtuuri, jossa huomioidaan erityisesti viranomaisraportoinnin ja OPM:n ohjauksen asettamat vaatimukset

Kuva. Kokonaisarkkitehtuurimalli (KuntaIT:n toimintasuunnitelma 2/2007)

2. Käsitteiden määrittely, yhteinen käsitteellinen malli ja tietovarasto

- tehtävä toteutetaan yliopistojen yhteinen tietovarasto (YDW)- ja ProAMK-hankkeissa tuotetun aineiston pohjalta huomioiden eri korkeakouluissa tehdyt tietovarastoratkaisut
- itsenäistä työtä jatketaan kummallakin korkeakoulusektorilla siten, että tulosten vertailtavuus pystytään takaamaan, tavoitteena yhteiset käsitteelliset mallit ja yhteinen käsitteellinen malli
- CSC vastuutetaan hankkeen vetäjäksi
- korkeakoulut osallistuvat omalla sekä työ- että rahoituspanoksella
- opetusministeriö määrittää korkeakoulujen ohjauksessa tarvittavat käsitteet

3. Opintohallinnon yhteinen perusjärjestelmä

- käynnistetään yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen yhteistyönä yhteisen opintohallinnon perusjärjestelmän (yhteinen tietopohja ja yhteiset perusprosessit) määrittely ja toteutus
- Kuopion yliopisto selvittää hanke-esityksensä mukaisesti käytössä olevien opintohallintojärjestelmien keskeiset toiminnalliset yhtäläisyydet ja erot. Lisäksi selvitetään saksalaisen Hochschule-Information-System GmbH:n kehitteillä olevan HISinOne-järjestelmän soveltuvuus Suomen oloihin sekä arvio järjestelmän yleisestä laadusta
- jatketaan opintohallinnon prosessien määrittelytyötä ProAMK-hankkeessa tehdyn työn pohjalta
- työssä otetaan huomioon myös jo olemassa olevat korkeakoulujen hakupalvelujärjestelmät, opiskelijavalintajärjestelmät ja JOOPAS-palvelu sekä HAREK ja AMKOREK.
- tehtävän koordinointi annetaan CSC:lle.

Opetusministeriö asettaa yhteishankkeelle ohjausryhmän, jossa on edustettuna molempien korkeakoulusektoreiden ja opetusministeriön edustajat.

Opetusministeriö varautuu rahoittamaan 50 prosenttia hankkeen kuluista ja korkeakoulut yhteensä 50 prosenttia hankkeen kuluista. Rahoitustaso täsmentyy myöhemmin ja asiaan palataan tarvittaessa.

Ylläolevien lisäksi, osana palvelukeskushanketta, toteutetaan yliopistojen taloushallinnon tietojärjestelmän kehittäminen. Muita tämän kanssa kilpailevia hankkeita opetusministeriö ei tue suoraan eikä välillisesti.

Kirjaus tavoite- ja tulossopimukseen

Ammattikorkeakoulu/yliopisto osallistuu korkeakoulujen yhteiseen tietohallintohankkeeseen, joka koostuu korkeakouluille sovitun kokonaisarkkitehtuurimallin rakentamisesta, yhteisen tietovaraston toteuttamisesta ja opintohallinnon perustietojärjestelmän kehittämisestä. Opetusministeriö rahoittaa 50 % hankkeesta ja korkeakoulut yhteensä 50 %. Hankkeen kokonaisrahoitustarpeesta sovitaan erikseen.